

LA REPÚBLICA

Del 17 al 23 de setembre del 2022 Any V – Número 226 – 2 €

Puteros

Els paguen, manen i esbraven el seu desig
sobre un cos que creuen deshumanitzat

■
Dossier de Carne Vinyoles

LA REPÚBLICA DE LES ARTS

Un festival amb
totes les lletres

Reportatge d'Imma Muñoz. Pàgines 24-27

OPINIÓ

La indústria, l'esperança
de la reactivació econòmica

Article de Ramon Roca. Pàgines 6 i 7

INTERNACIONAL

Mali ja no balla
amb França

Anàlisi d'Aliou Diallo. Pàgines 22 i 23

Aquests homes

CARME VINYOLES
cvinolas@elpuntavui.cat

Que parlin ells, els *puteros*, es reconeixin o no amb aquesta descripció, que segurament no, segurament que dirien que són uns inofensius clients que paguen per un servei a la carta, ja sigui en un pis, en un local de *show girls* o en plena natura: “No hi ha res de dolent en això, però no publicuis el meu nom, és una qüestió privada i ningú no n’ha de fer safareig.” Molt bé, deixem-los parlar i com a única senyal d’identitat afirmem que qualsevol ofici, renda, nivell educatiu, edat i nacionalitat se’ls escau perquè les fantasies més profundes de l’ànima masculina –per la publicitat d’un conegut macroprostíbul– no tenen fre ni caduquen, sempre a punt de fregar el paradís, ben estimulades per exuberants i complaents senyorettes.

Ens referim –permeteu-me l’incís– al tràfic d’éssers humans amb finalitat d’explotació sexual, un dels negocis més lucratius del planeta juntament amb el tràfic d’armes i de drogues, una forma d’esclavitud que afecta principalment dones i nenes vulnerables econòmicament i familiarment, que són raptades, captades, enganyades i també seduïdes per les meravelles d’una suposada vida lliure en què raja el diner, segons l’estratègia que més convingui a les xarxes criminals que s’hi dediquen. Però no filtrem detalls d’una realitat tan dura i compromesa per la sensibilitat dels consumidors que fan possible aquesta violència –la seva demanda crea l’oferta–, bo i suposant que no n’estiguin al cas i li donin relativa importància; al final, per què no haurien de tenir dret a satisfer els seus desitjos si passen per caixa? No oblidem que per a aquests homes tan normals i ordinaris, de pa i figa, dins del més prototípic sistema patriarcal, la docilitat femenina esdevé el principal estímul per aixecar el seu poder. Coneguem-los amb els seus diversos perfils. Comença el relat.

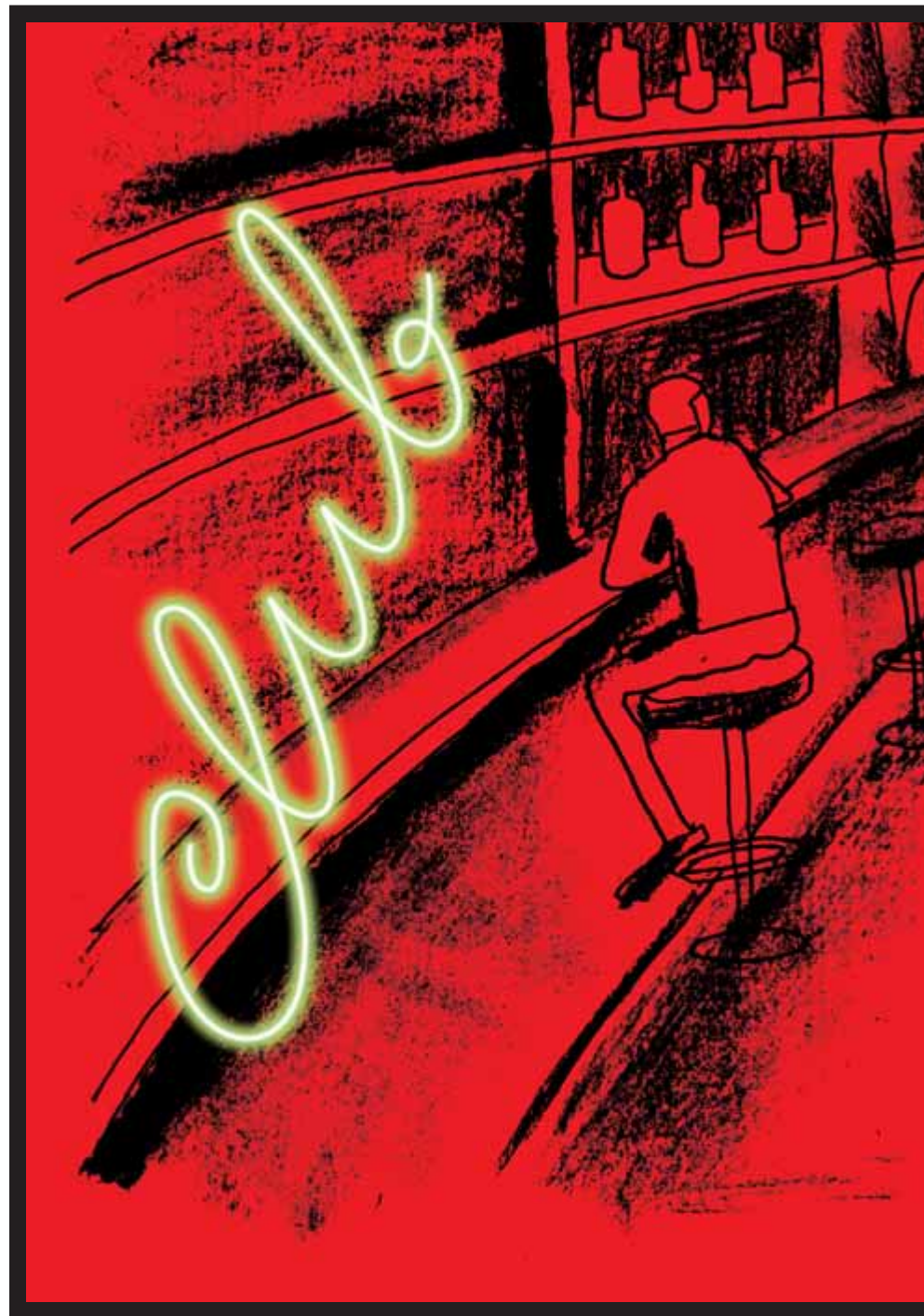
Treballador de fàbrica, 28 anys, casat: “Quan era més jove, no tenia cap noia i si m’ho volia passar bé, anava cap allà; ara ho faig per canviar, perquè sempre amb la mateixa

El tràfic de dones i nenes amb finalitat d’explotació sexual nodreix el negoci de la prostitució, un dels més infames, tolerats i lucratius del món. Qui són i què en pensen els seus consumidors?

cansa. No has de donar explicacions, li fots, pagues i marxés, és el millor que hi ha per evadir-se. Jo vull que tinguin unes bones tetes i un cos robust, algunes encara no coneixen l’idioma però tant se me’n dona.” Auxiliar administratiu, 43 anys, solter: “No hi busco pas afecte, en una puta, és en el lloc menys idoni per trobar-ne, ho tinc ben clar. Si vols afecte més val criar una ovella o un gos que anar de putes. Una gossa et lleparà una mica i ja està, una puta te la pot llepar però no ho farà pas perquè li agradis, sinó perquè li paguis.” Militar, 56 anys, divorciat: “Les dones fan sexe sempre a canvi d’alguna cosa, potser n’hi haurà alguna que no, però ja m’estranyaria, busquen un marit, o diners o un augment de la categoria laboral. Són elles les que fan la puta.” Funcionari, 34 anys, casat: “La prostitució evita les violacions, si els homes no poden consumir prostitució es veuran obligats a violar dones de veritat.” Jubilat, 63 anys: “A casa sempre hi ha

1 FUNCIONARI, 34 ANYS

“La prostitució evita les violacions. Si els homes no poden consumir prostitució es veuran obligats a violar dones de veritat”

PEP DUIXANS

llenties i a mi m’agrada el porc rostit.” Comercial, 50 anys, casat: “Han de fer allò que els demanis, és igual d’on vinguin, estan ben entrenades, a mi no m’és fàcil relacionar-me amb altres dones.” Jubilat, 65 anys: “Anar de putes és millor, entre

sopars i regals les altres surten més cares i de vegades no n’aconsegueixes res.” Propietari rural, venedor de cotxes, cuiner, banquer, grup d’amics d’entre 30 i 40 anys, tots casats: “Abans érem més, deu o dotze que no fallàvem mai; ara n’hi ha que vol-

tan normals...

ÉS UNA VIOLÈNCIA

Costa posar-hi xifres precises, però es considera que uns 2 milions de persones són víctimes del delictes de tràfic de persones per a l'explotació sexual, en la seva immensa majoria dones i nenes captades pels criminals aprofitant situacions de pobresa, guerra o maltractaments al si de la família o la comunitat i cada vegada més a través de les xarxes socials. Moltes d'elles són *consumides* en prostíbuls camuflats de locals nocturns, en pisos privats, en cunetes, carretes i boscos. A l'Estat espanyol s'és molt tolerant respecte al pagament per l'ús i la violació de les dones perquè es manté una banalització sobre l'activitat, i la censura recau en la *immoralitat* d'elles, que s'hi dediquen –suposadament– perquè volen. Quant als *puteros*, les xifres ballen entre un 5% que *consumeixen* habitualment i un 32% que utilitzen el *servei* esporàdicament o només una vegada. S'ha consolidat segons l'escriptora Graciela Atencio un model productiu que genera uns 5 milions d'euros al dia, el 0,35 del PIB (dades del 2014), i els compradors de sexe es gasten al voltant de 1.530 euros a l'any.

drien venir però els lliguen curt. Es tracta de passar una nit de gresca entre homes, follar sense complicacions i cap a casa, i tampoc és gaire car. Què arribem a gastar? Entre 50 i 100, depèn del que demanem. Per això treballem, i no fem mal a ningú,

JUBILAT, 65 ANYS
“Anar de putes és millor; entre sopars i regals les altres surten més cares”

no som pas els únics. Si estem casats o no, això ja és cosa de cadascú.” Botiguer, 50 anys, sense parella: “Jo tinc les meves necessitats i elles les seves, tots en quedem contents. No soc un *putero* com d'altres, si està disponible sempre vaig amb la ma-

teixa i la tracto molt bé, hi follo però també hi parlo, soc un client amable.” Empresari, 40 anys, divorciat: “He provat una mica de tot, asiàtiques, llatinoamericanes, però m'acostumo a decantar per les romaneses, rosses, molt guapes, cos es- ➔

EL 23-S A FIGUERES

Amb motiu de la commemoració del Dia Internacional contra l'Explotació Sexual i el Tràfic de Dones, Nenes i Nens, diendres que ve, dia 23 de setembre, tindrà lloc a Figueres (Auditori dels Caputxins, de 9 a 14 h) una jornada de treball organitzada per la Fundació Apip-Acam per analitzar el fenomen de la prostitució a la comarca de l'Alt Empordà, les bandes criminals que hi operen i el tractament periòdic que es dona a una pràctica que es focalitza encara més en la víctima que en el consumidor. A la sessió intervindrà Lluís Moreno, cap de la unitat de tràfic d'éssers humans dels Mossos d'Esquadra; Natàlia Massé (Apip-Acam) i tres periodistes representants de ràdio Girona - Cadena SER, TV3 i *El Punt Avui*. També s'escoltarà la veu de les dones explotades sexualment en aquesta comarca a través d'un vídeo protagonitzat per una d'elles.

▶ espectacular; d'espanyoles no n'acostumo a trobar." Advocat, 55 anys, casat: "Les llatines són més calentes i implicades que les romaneses, es nota que el sexe els agrada de natural. Normalment repeteixo, però també tinc el morbo de la curiositat per les més exòtiques, ja que estan aquí!" Estudiant, 22 anys: "No soc racista ni vull ser-ho, però a mi em tornen boig les europees, estan molt bones. He tastat alguna africana però no m'atrauen, no les veig tan netes i és molt evident que no ho fan per gust i tampoc es tracta de sentir pena." Estudiant, 25 anys: "Les feministes no saben què diuen. Dones explotades? De què? Venen perquè volen guanyar diners, és una feina com una altra, sense abusos, i amb mi elles també s'ho passen bé!" Jubil·lat, 68 anys, casat: "Jo soc molt covard i mai no vaig amb dones d'aquí, perquè no podria enganyar-me respecte a la duresa de la prostitució i això em generaria patiment; sempre en busco que em resultin llunyanes, tot i que ja sé que si estan en aquest món és perquè no han tingut altres oportunitats, estan en desavantatge, però jo tampoc tinc ningú." (Referències: *El putero español*, llibre d'Àgueda Gómez, Silvia Pérez i Rosa María Verdugo. Campanya de Met-

ges del Món contra el silenci còmplice envers la prostitució. Campanya de la Plataforma Abolicionista de Valladolid, *Senyala al putero*. Investigació d'Isabel Valdés publicada a *El País*. Narratives sobre colonialisme sexual: entrevistes a homes que consumeixen prostitució, edicions UCM.)

Queden ben retratats dins l'anonimat que exigeixen per participar en els esmentats estudis. Tant els més obertament prepotents, insensibles, racistes, deshumanitzadors com els que prefereixen mostrar-se comprensius, magnànims i dotats de certa consciència social; tant els que

A peu de carretera

▶ JOAN SABATER

argumenten pura diversió com els que diuen que se senten sols o expressen dificultats per establir relacions sense transacció econòmica; tant els que consideren que es tracta d'un acte de llibertat dut a terme en les mateixes condicions per les dues parts, com els vanitosos que es convencen que també donen plaer, com els que ho disfressen com una evacuació afectiva, tots marquen territori –el seu desig o la seva necessitat és el seu dret–, reproduïxen la cultura masculista que fa de la dona un objecte al seu servei i legitimen la violència del tràfic per a l'explotació sexual que nodreix en un percentatge elevadíssim el negoci de la prostitució. Autèntics depredadors amb diferents cares, com hem vist, i n'hi afegim un altre, un que parla menys però que va guanyant presència: el misogin / sàdic, el que sent qüestionada la seva masculinitat tradicional per l'avenç d'una societat més igualitària i pretén reafirmar el seu poder damunt els cossos de les dones indefenses convertits –diu la supervivent de tràfic Amelia Tiganus– en camp de batalla contra els drets de

ESTUDIANT, 25 ANYS
 "Explotades, de què? Venen a guanyar diners i fan la seva feina. Amb mi elles també s'ho passen molt bé"

totes les dones. (A les pàgines següents, elles ens en donaran la seva versió).

En els últims anys, investigacions com les que hem resumit, campanyes de grups feministes i d'entitats que treballen sobre el terreny en suport a les dones traficades, reclamen que el focus d'atenció es posi no solament en la situació de les víctimes i en la teranyina de les xarxes criminals de proxenetes, sinó també en propietaris de locals que "simplement" lloguen habitacions per a la indústria del sexe, amb connivència d'alguns ajuntaments que atorguen llicències dubtoses i molt especialment damunt dels consumidors o *puteros* com a principals responsables d'una demanda que alimenta l'explotació encoberta. És hora d'assenyalar el *putero* -demanen- perquè la societat prengui consciència del patiment que hi ha al darrere i no sigui còmplice d'una de les més

GRUP D'AMICS, 30-40 ANYS
 "Es tracta de passar una bona estona entre homes, follar i cap a casa; per això treballem, i no fem mal a ningú"

greus vulneracions dels drets humans i dels drets de les dones i les nenes prostituïdes.

A la frontera dona la benvinguda el club nocturn més gran d'Europa, que anuncia la festa del retorn a l'escola amb simpàtiques estudiants perfectament uniformades a la part vestida del seu cos. En les seves diferents sales, terrasses, bars, espais privats, s'ofereixen còctels, copes, ambients house i techno house, espectacles exclusius i atencions personalitzades a càrrec de les senyorettes vingudes d'arreu del món que més agradin al client, moments íntims inoblidables, habitacions... Un de tants llocs de relax, entreteniment i oci perquè aquests homes tan normals -captats al dibuix de Pep Dui-xans- puguin satisfer les fantasies més profundes de la seva ànima.

Taula rodona organitzada per la Xarxa Catalana de Municipis Lliures de Tràfic de Persones

ORIOI DURAN

Els cossos no són mercaderies

"Els nostres cossos no són mercaderies", llegim en una taula rodona organitzada per la Xarxa Catalana de Municipis Lliures de Tràfic de Persones destinada a l'explotació sexual amb participació d'un destacat grup d'alcaldesses i de l'activista Mabel Lozano, coneguda escriptora i directora de cine, l'última obra de la qual -*Biografia del cadàver d'una dona*, Goya al millor curt documental, 2021- denuncia a través d'una història personal l'assassinat entre el 2000 i el 2022 de més de quaranta-cinc joves en situació de prostitució.

És positiu que les administracions locals es comprometin contra una brutal violència de gènere que no s'allevia, sinó tot el contrari, pel fet que es paguin diners per exercir-la. Hi ha uns dos-cents ajuntaments i diputacions -trenta-set a Catalunya- adherits a una xarxa estatal impulsada pel Moviment Democràtic de Dones, amb l'objectiu d'abolir la demanda de prostitució partint de la idea que és la que provoca el tràfic perfectament integrat en el sistema neo-

liberal com un *servei* de les dones pobres als homes que poden comprar-les. La xarxa té com a referència el model abolicionista suec de persecució de proxenetes i consumidors, a la vegada que defensa els drets de tota persona a no ser abusada ni utilitzada sexualment, ni de forma gratuïta ni a canvi d'una compensació econòmica. "Si acceptem que es tracta d'una professió com qualsevol altra -llegim en la moció signada pels municipis- com podrem educar per la igualtat de gènere? Com anirem al fons de les causes que fan que les dones siguin prostituïdes? Normalitzarem aquesta pràctica com una opció acceptable per a les més pobres, explotades i/o traficades per les màfies? Quin missatge diferenciat estem donant als nens i a les nenes?"

Sense pretendre envair competències municipals, sinó facilitar la tasca als edils, el govern valencià ha elaborat un model d'ordenança abolicionista que sanciona proxenetes i *puteros* fins a 3.000 euros, prohibeix i multa la publicitat que promou el consum i reconeix les dones prostituïdes com a víctimes de violència masclista amb dret a ser ateses per superar els

traumes i incorporar-se a la societat, tenint en compte també la corresponent regularització administrativa. La policia autonòmica es mostra especialment activa en la inspecció de locals on s'exerceix la prostitució de forma oculta i constata, a més, que els propietaris de clubs d'oci nocturn o d'espectacles (nom amb què es presenten) són cooperadors necessaris de les organitzacions criminals de tractants d'éssers humans, ja que uns i altres aconsegueixen beneficis de la renovació del *producte*.

Val a dir també que el negoci dels prostíbuls -macroprostíbuls, a aquesta banda de la frontera amb França- tributa als ajuntaments a través de l'impost sobre activitats econòmiques (IAE), epígraf 683, en la categoria de "servei d'hostalatge en hotels i motels" -segons el Col·lectiu Flora Tristán, a Catalunya hi ha noranta-quatre locals amb llicència municipal d'establiment públic amb reservat annex-, una mena de mecenatge encobert que és la punta de l'iceberg d'una monumental explotació.

Manifestació a la plaça Sant Jaume a favor de l'abolició de la prostitució. ACN

Ni carícies sinceres ni putes felices

CARME VINYOLES
cvinolas@elpuntavui.cat

“Putero, saps que quan m'utilitzares prenc anestèsics per suportar el dolor del sexe anal? Que uso òvuls, ibuprofèn, antibiòtics per combatre les irritacions i les infeccions a la gola i a les parts íntimes? Que consumeixo cocaïna, *speed* i altres estimulants per poder aguantar els serveis? Que quan surto d'aquí m'espera un còctel de psicofàrmacs per no despertar-me cridant de terror per estrès posttraumàtic?” No, els *puteros* no ho saben, prefereixen pensar que la seva virilitat és ben rebuda i agraïda en qualsevol ocasió, a l'habitació d'un club *pa-*

La majoria de les dones prostituïdes són migrants que han estat agredides sexualment abans de ser víctimes de tràfic per a la seva explotació

radisac o a peu de camí rural, i si ho saben tampoc li donen importància, al final ells paguen, manen i esbraven el desig sobre un cos deshumanitzat com bé han expressat en el primer article d'aquest reportatge.

Però qui són elles, com han entrat en aquest cercle infernal que la societat potser censura, però que encara normalitza per allò tan sonat que ha existit tota la vida? (i pels beneficis econòmics de qui hi busca directament o indirectament). Diu una jutgessa d'instrucció especialitzada en tràfic d'éssers humans: “Les dones que m'he trobat en la meva feina són migrants indocumentades que han patit situacions precàries als seus països d'origen i ambients de violència masclista extrema, dones que han estat agredides sexualment abans d'arribar a exercir la prostitució pels mateixos traficants, dones a qui han convençut que és la millor opció que tenen per sobreviure i enviar diners a la família, i d'altres que també s'han enganxat a les drogues per resistir la violència, el terror i la desesperació. Una situació tremenda de la qual no som prou conscients perquè no ens posem a la seva pell i perquè funciona l'imaginari que són dolentes i no mereixen protecció; les que se'n surten són autèntiques heroïnes”, diu el responsable d'un grup d'investigació policial dedicat a la lluita contra el

tràfic: “Tendim a catalogar les persones amb una determinada professió, condició, identitat i origen i estigmatitzem les dones prostituïdes sense adonar-nos que en primer lloc són persones i que arriben a aquest món perquè no han tingut altres oportunitats, que han hagut de patir l'abús dels seus explotadors; jo he arribat a sentir en seu policial i judicial: «És fàcil obrir-se de cames.»” (Fragments extrets d'un estudi diagnòstic recent dut a terme a l'Alt Empordà per la Fundació Apip-Acam i encarregat per l'Institut Català de les Dones).

No, no és fàcil obrir-se de cames en aquestes circumstàncies, com confirma la supervivent de prostitució que en el decurs d'una campanya abolicionista impreca i assenyala el *putero* a l'inici del text per desmuntar la ficció d'un món de felicitats intercanvis en plena llibertat i plaer de totes les parts. Amelia Tijanús (Galati, Romania, 1984) és molt coneguda per ser l'autora del llibre *La revuelta de las putas*, en què explica el procés de fabricació d'una prostituta i d'un *putero* a través de la seva atroz experiència de cinc anys en quaranta prostíbuls espanyols (va ser violada sistemàticament des dels 13 anys i

venuda als 17 a un proxenet) i en què no oblida els assassinats de dones prostituïdes per part dels “consumidors”, dones absolutament invisibilitzades. Resumim part de la seva intervenció en unes jornades internacionals de prostitució i tràfic celebrades a Pamplona: “Imagineu-vos passar vint-i-quatre hores del dia obligades a veure pel·lícules porno, no descansar ni menjar quan tens gana, fer sempre el que els *puteros* exigeixen, vestir com ells volen, dormir al mateix llit en què durant hores han fet que la repetició de l’acte sexual es converteixi en una de les formes de tortura més brutals. Imagineu-vos que els diners que guanyem des de la nostra suposada llibertat

NOTÍCIES DEL ‘PARADÍS’
 Prenen anestèsic per al dolor que els provoca el sexe anal, antibiòtics per a les infeccions, drogues per aguantar els serveis

són usurpats pels proxenetes i que aquests diners beneficien els ajuntaments, Hisenda, l’Estat.”

Aquestes són elles, fins fa poc les grans oblidades de la violència masculista. Potser unes 50.000, 100.000, 300.000 a tot l’Estat espanyol? Moltes? Poques? Tampoc en tenim dades fiables. L’ocultació, l’estigma, l’encobriment, els interessos compten més. Quin és el pitjor perfil de *putero* segons Tiganus: el que va de bo, d’empàtic, d’amorós, el que pretén posseir el cos, la ment, l’ànima, el que reclama somriures i conversa i no permet que la dona s’abstregui mentre ell fol·la, el que simula que no sap que en un sistema d’esclavatge –a casa de l’amo– no hi ha putes felices ni carícies sinceres, en realitat el més insensible, vanitos i nociu.

Per a Tiganus ha arribat l’hora de la *revolta de les putes* a través de l’empoderament feminista, l’hora de posar fi a la impunitat i d’assenyalar polítics, policies, periodistes i jutges amics dels proxenetes, tot l’engranatge del negoci del tràfic i de l’explotació sexual, i els consumidors que poden ser –i són– el flequer, el professor, el banquer, el cambrer, l’amic, l’amant, l’espòs, el pare i el fill, qualsevol veí.

Un deute amb el proxeneta que mai s’acaba i que les obliga a fer serveis continus FREEPIK

“Ell no ha pagat pel mal que m’ha fet”

“El vaig conèixer quan anava a l’institut, vivíem al mateix poble de Romania, una comarca perduda enmig del camp. La seva família tenia més diners que la resta de veïns. Vam començar a sortir quan jo tenia 16 anys. M’agradava el seu caràcter, era tímid i comprensiu, m’ajudava econòmicament perquè a casa no hi havia diners i me’n vaig enamorar. Era molt afectuós amb mi i jo mai no havia tingut afecte de la família ni de ningú. Quan tenia 17 anys em va convèncer d’anar a Figueres a treballar junts a la gelateria de la seva germana. Ell va marxar primer i quan vaig complir els 18 em va pagar el bitllet i el seu cunyat em va venir a buscar a Romania. Tenia moltes ganes de veure’l, estava molt emocionada, m’estava esperant a l’a-

roport del Prat. Un cop a Figueres va tardar poc a mostrar-se diferent de com l’havia conegut. Em va dir que ell no guanyava res, que tan sols estava ajudant la seva germana a la gelateria i que no hi havia cap feina per a mi. Em va agafar la documentació i me’n va donar una fotocòpia, va dir que ho feia perquè no la perdés. Les seves germanes van començar a ex-

LA FIGURA DEL ‘LOVER BOY’

“Era molt afectuós amb mi, me’n vaig enamorar i em va proposar anar a Figueres a treballar a gelateria de la seva germana”

plicar-me com era treballar en un club: un lloc tranquil, amb clients tranquils, un lloc on es guanyava molts diners sense haver de fer gaire res. Finalment ell em va portar al club i vaig començar a exercir la prostitució. El primer dia ja ho volia deixar, i ell em va començar a amenaçar i a apallissar, em controlava els diners i se’ls gastava en un casino. M’obligava a traficar amb drogues amb els clients. Va néixer la meua filla i la seva família no em va deixar cuidar-la, em feien anar al club. Tenia molta por, per mi i per la nena. Tanta por que finalment el 2015 em vaig posar en contacte amb la policia i va començar el procés judicial, que va ser molt lent i molt dur, i mentrestant ell em continuava amenaçant. Jo pensava: qualsevol dia m’apunyarà pel carrer. No estic gens contenta de com ha anat tot, el procediment penal va acabar el 2019 amb una sentència absoluta. Ell no ha pagat res per tot el mal que m’ha fet.”

(Testimoni d’una dona atesa per la Fundació Apip-Acam.)

NATÀLIA MASSÉ

RESPONSABLE DEL PROGRAMA DE DONES DE LA FUNDACIÓ APIP-ACAM

“La prostitució és un lucratiu negoci patriarcal”

CARME VINYOLES
cvinolas@elpuntavui.cat

La supervivent de tràfic de dones Amelia Tiganus defineix el sistema prostitucional com un sistema concentracionari en què milers de víctimes són despullades de la seva condició d'ésser humà, sotmeses físicament, psicològicament i econòmicament i violades de forma industrialitzada. Un retrat contundent i sense embuts. Hi està d'acord?

Certament la prostitució és un immens i lucratiu negoci patriarcal del qual les dones són les víctimes, i els industrials del sexe, els promotors que s'omplen les butxaques posant a disposició dels consumidors allò que exploten com una mercaderia. Aquesta és la realitat d'una luctuosa i violenta pràctica, considerada per l'ONU una forma d'esclavatge, que va en augment i afecta col·lectius vulnerables, en especial dones i menors, en alguns casos, i persones estrangeres en situació administrativa irregular.

Parlem de tràfic d'éssers humans, d'explotació sexual...

Es tracta de dues figures delictives amb alguna diferència. Pel que fa al tràfic es produeix captació i trasllat amb finalitat d'explotació sexual, però també pot haver-hi explotació sexual sense tràfic: la vulnerabilitat, la feminització de la pobresa, la discriminació i la violència poden abocar a la prostitució presentada com a única alternativa de supervivència.

S'ha referit als consumidors. Quina responsabilitat hi tenen? Hi ha qui els defineix directament de puteros.

Dins del context de la prostitució es capta molt bé el significat de consumidor, no queda dubte sobre la seva activitat; fora d'aquest context cal ser més específics. El problema que tinc amb

Natàlia Massé, sociòloga i experta en gènere, fa quinze anys que treballa a Apip-Acam en temes de tràfic per a l'explotació sexual. Actualment és la responsable del programa de dones

putero, terme negatiu i molt clarificador, és que conté la paraula *puta* i cal evitar, sobretot, atorgar a uns i altres el mateix valor i fer creure que es troben en idèntiques condicions. Si entenem que és el putero el que crea la puta, que elles no serien traficades si ells no les reclamessin, em sembla correcte usar la paraula. El que no accepto és que es parli de clients, ja que al·ludeix a intercanvis lliures bo i amagant la deshumanització que representa el *consum* del *producte*, les dones prostituïdes.

h
UN LLOC PROTEGIT
“Hi ha homes que no se socialitzen en la idea d'igualtat i que se senten segurs abusant de les més vulnerables”

Llavors, tornant a la pregunta, quina responsabilitat té el consumidor?

Tota o molta, aquí hi ha la clau principal d'aquesta violència envers les dones perquè si no hi hagués demanda no hi hauria guanys i s'acabaria l'oferta i el grandios patiment que comporta, encara que de vegades no es vegi així. Ells són els que alimenten el negoci, és la seva gran responsabilitat i convé assenyalar-ho; no s'hi val que se'n rentin les mans argumentant que no han traficant, que no són proxenetes, ni propietaris de locals, que es limiten a pagar la tarifa per un servei prestat. Això és cinisme!

Qui són? Què hi troben?

Troben plaer en el reforçament del seu poder, una qüestió que ja han determinat molts experts i que també observem a Apip-Acam en el desenvolupament de la nostra tasca. Estem al davant d'una clara manifestació de violència patriarcal.

Un poder que exerceixen contra dones vulnerables. La prostitució és un lloc segur/coartada per al seu domini?

En bona part, sí. Ho explica molt bé Mònica Alario al seu llibre *Política sexual de la pornografia*: en la cultura patriarcal que encara ens impregna, els homes consideren els seus desitjos sexuals com un dret, el dret a satisfer-los sense escrúpols, i com que el feminisme ha fet evolucionar la societat, i les relacions sexuals s'acorden dins de la reciprocitat i el respecte, hi ha individus que no se socialitzen en la idea d'igualtat i que reclamen dones davant les quals es puguin sentir poderosos perquè hagin de fer el que ells exigeixin.

Ha dit abans que de vegades no es veu el drama que hi ha al darrere del tràfic i la prostitució...

No hi ha prou consciència social, co-

PRESENCIA A L'ALT EMPORDÀ

Apip-Acam és una entitat d'iniciativa social nascuda el 1982 i especialitzada en l'atenció a diversos col·lectius vulnerables entre els quals les dones vinculades a contextos de prostitució i de tràfic amb finalitat d'explotació sexual. La seva aproximació proactiva a aquests entorns –desplaçament a clubs, pisos i carreteres– proporciona un coneixement profund de la violència, la pobresa i la falta de recursos amb què viuen les víctimes, i facilita una intervenció basada en la defensa dels drets humans i socials. El 2021 la fundació va treballar a Catalunya amb 937 dones i va constatar que un 70% pateixen situacions de violència, explotació sexual i/o tràfic d'éssers humans (de moltes altres se'n té la sospita, si bé és difícil la identificació formal). Apip-Acam està present de manera continuada a la comarca de l'Alt Empordà: només a Figueres i a la Jonquera han estat detectades el 40% de les dones ateses.

Natàlia Massé, al local d'Apip-Acam ORRIOL DURAN

la prostitució. A les dones les xarxes no ens ajuden a transmetre un model de socialització que no sigui el dels nostres cossos. Hi ha webs i vídeos que ensenyen a ser una *sugar baby* com la millor opció per aconseguir els propis objectius!

Què passa quan la introducció al sexe es fa a través de la pornografia?

És un grandios problema que molts menors accedeixin gratuïtament al porno que educa en la violència envers les dones i supedita el plaer femení a les fantasies masculines. En realitat les categories del porno són les mateixes que les de la prostitució: llatines calentes, rosses morboses, figures infantilitzades i fins i tot discapacitades... Es normalitza la desigualtat i l'explotació. Les noves eines de captació de do-

1 CAPTACIÓ DE JOVES

“La captació de dones cada vegada més joves a través de les noves tecnologies és realment preocupant”

nes cada vegada més joves a través de les noves tecnologies són realment preocupants, i també la proliferació de pisos privats on l'activitat es fa de forma més oculta.

S'ha de penalitzar el putero?

S'han d'implantar estratègies de penalització del consum de la prostitució i s'han de posar més recursos adaptats a les necessitats de les víctimes per protegir-les i atendre-les per tal que puguin sortir d'aquest entorn i recuperar-se com a dones lliures de veritat. I cal abordar al si de les famílies, les escoles i els instituts una educació sexual en igualtat de gènere i a favor del desig compartit perquè les noves generacions no s'enganxin a la cultura de la violència sexual. Totes les persones, homes i dones, que defensem els drets humans hem de lluitar plegats contra el tràfic i l'explotació sexual i assenyalar el consumidor de prostitució que alimenta aquest negoci nefand.

mençant pel fet que s'aborda només des de la victimització de la dona i sovint des de la seva denigració moral, i no es posa tant el focus en els responsables de la seva vulnerabilitat i estigmatització. També se'n banalitza el consum, que no hauria de ser acceptable ni permisible.

L'engany és la principal estratègia de captació de les xarxes criminals?

Sí, en un sentit ampli, no es tracta solament d'oferir una feina inexistente a destí que potser és el que es coneix més. També hi ha l'engany de presentar una visió idealitzada i glamurosa del món de la prostitució, en el qual es fàcil guanyar diners i sortir-ne lliurement, i això és radicalment fals. Il·lusionen les víctimes amb el rol d'un suposat empoderament i elles, que procedeixen d'ambients d'extrema precarietat, cauen en la més dura explotació i esclavatge, en la vulneració dels seus drets. Ningú no els parla d'horaris interminables, de la seva destrossa física i psicològica, de les drogues que prendran per suportar-ho i satisfer els capricis dels consumidors, ni de les amenaces i coaccions que patiran si

prenen la decisió de canviar de vida.

Entren dins d'un circuit que les aïlla?

Sí, però ens equivoquem si pensem en la víctima de tràfic com una dona lligada a la pota d'un llit, sense llibertat de moviments o de comunicació. El negoci s'ha anat adaptant als temps, sobretot per contrarestar les investigacions policials i la tasca de les entitats especialitzades, i ha sofisticat els mètodes de captació. La violència s'ha tornat més subtil, psicològica, vicària, simbòlica, i això fa que hi hagi dones que es quedin dins del sistema sense ser conscients de l'explotació.

Com s'explica?

En alguns països de l'est hi ha famílies senceres dedicades al tràfic i al proxenetisme, que van a buscar joves en entorns desestructurats i els proporcionen un patró familiar que els dona seguretat. Els ofereixen una figura materna, una figura paterna, una parella de la qual s'enamoren, i en un engranatge en què tothom viu de la prostitució, elles ho accepten com a forma d'integrar-se dins del grup. D'entrada, no se senten forçades, sinó estimades i

agraïdes a la família que les ha salvat.

La pitjor versió de l'amor romàntic.

Les que se n'han alliberat ho expliquen. Els diuen: “Ningú no et respectarà com jo encara que siguis una puta. Tu has de fer la teva feina, que els clients estiguin contents, però jo t'estimo!” I així les ensenyen a dissociar la vida personal del tracte amb els consumidors, i generen en elles una terrible dependència material i emocional del proxenet, fins que es converteixen en despulles gastades, inservibles, llençades; viuen experiències traumàtiques de les quals costa molt recuperar-se, i moltes no ho aconsegueixen.

Així i tot –abans ho ha comentat– hi ha una banalització de la pràctica, una imatge de frivolitat innòcua, d'acceptació que es tracta de l'ofici més vell del món exercit lliurement.

Sí, tan vell com el sistema patriarcal! Actualment l'auge de la cultura del porno està generant una idea col·lectiva absolutament maquillada i allunyada de la realitat que a través de diferents plataformes atrau l'atenció de dones i nenes envers la pornografia i